

EUROPOS SAJUNGA

EUROPOS PARLAMENTAS

TARYBA

**Strasbūras, 2026 m. balandžio 29 d.
(OR. en)**

**2025/0262(COD)
LEX 2513**

**PE-CONS 8/1/26
REV 1**

**NDICI 3
DEVGEN 14
RELEX 114
PE 10
ACP 11
COAFR 27
COASI 23
COEST 71**

**COLAC 14
COWEB 11
ELARG 12
MAMA 24
GLOBAL GATEWAY 8
FIN 163
ECOFIN 117
CODEC 126**

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS, KURIUO DĖL DIDESNIO
IŠORĖS VEIKSMŲ GARANTIJOS VEIKSMINGUMO IŠ DALIES KEIČIAMAS
REGLAMENTAS (ES) 2021/947**

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS
REGLAMENTAS (ES) 2026/...**

2026 m. balandžio 29 d.

**kuriuo dėl didesnio išorės veiksmų garantijos veiksmingumo
iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/947**

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 209 ir 212 straipsnius,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros¹,

¹ 2026 m. kovo 10 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2026 m. kovo 30 d. Tarybos sprendimas.

kadangi:

- (1) Sąjungos išorės finansavimo priemonės, įskaitant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/947² nustatytą „Europos darnaus vystymosi fondą +“ (EDVF+), ir toliau įgyvendinamos laikantis Sąjungos išorės veiksmų tikslų ir principų, kaip nustatyta Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 3 straipsnio 5 dalyje, 8 ir 21 straipsniuose, ir Sąjungos politikos bendradarbiavimo vystymosi labui srityje, kaip nustatyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 208 straipsnyje. Reglamentu (ES) 2021/947 nustatytos išorės veiksmų garantijos (toliau – išorės veiksmų garantija) veiksmingumo didinimo priemonės taip pat turėtų būti įgyvendinamos visapusiškai laikantis tų tikslų ir principų, kartu užtikrinant Sąjungos politikos ir šalių partnerių prioritetų suderinimą;

² 2021 m. birželio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/947, kuriuo nustatoma Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė Globali Europa, iš dalies keičiamas ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 466/2014/ES ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1601 ir Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 480/2009 (OL L 209, 2021 6 14, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj>).

- (2) atsižvelgdama į pasaulines geopolitines ir geoekonominės aplinkybes, Sąjunga turi dar kartą patvirtinti, kad yra pasiryžusi su šalimis partnerėmis užmegzti abipusiškai naudingas partnerystes, be kita ko, yra pasiryžusi konsoliduoti demokratines institucijas, stiprinti regioninį stabilumą ir saugumą, reaguoti į migracijos iššūkius, skatinti žmogaus socialinę raidą, įvairinti tiekimo grandines, puoselėti taisyklėmis grindžiamą tarptautinę tvarką ir šalinti Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą padarinius;
- (3) Sąjunga ir jos valstybės narės kartu tebėra didžiausios oficialios paramos vystymuisi teikėjos pasaulyje, todėl jų strateginiai užmojai ir veiksmai turi būti gerai matomi. Vadovaujantis Europos komandos principu, Sąjungos ir jos valstybių narių tarptautinio bendradarbiavimo politika turėtų papildyti viena kitą, kad būtų didinamas jų kolektyvinės pagalbos veiksmingumas, poveikis ir pridėtinė vertė ir prisidedama prie informuotumo apie Sąjungos ir jos valstybių narių veiksmus šalyse partnerėse ir šių veiksmų matomumo didinimo;

- (4) 2024 m. M. Draghi pranešime dėl Europos konkurencingumo ateities rekomenduojama užtikrinti aktyvesnį privačiojo sektoriaus dalyvavimą ir mažinti pernelyg didelę išorės priklausomybę užtikrinant žaliavų, švrios energijos, tvarių degalų ir švarių technologijų tiekimą iš viso pasaulio ir atnaujinant ir visapusiškai panaudojant 2021 m. gruodžio 1 d. bendrą komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, Regionų komitetui ir Europos investicijų bankui „Strategija „Global Gateway“ (toliau – Strategija „Global Gateway“) išdėstyta strategiją „Global Gateway“ ir plėtros šalių augimo planus ir visapusišką partnerystę su kaimyninėmis šalimis – tam reikia papildomų išteklių;
- (5) svarbi Sąjungos finansavimo priemonė strategijos „Global Gateway“ tikslams pasiekti ir strateginėms investicijoms įgyvendinti yra EDVF+, visų pirma – jo biudžeto garantija, kuri yra išorės veiksmų garantijos sudedamoji dalis. Padidinus išorės veiksmų garantijos veiksmingumą būtų galima finansuoti Sąjungos išorės veiksmų prioritetus, be kita ko, galbūt išplėsti strategiją „Global Gateway“, kartu laikantis diferencijuoto pagal kontekstą pritaikyto požiūrio į šalis partneres, ypač tas, kuriose, kaip nustatyta, padėtis yra nestabili arba vyksta konfliktai, mažiausiai išsivysčiusias šalis ir labai įsiskolinusias neturtingas šalis;
- (6) atsižvelgiant į užsienio įtakos ir konkuruojančių iniciatyvų riziką, įgyvendinant EDVF+ reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad būtų užtikrinta, kad Sąjunga pagal išorės veiksmų garantiją teiktų paramą tik toms operacijoms, kurios atitinka Sąjungos vertybes ir interesus ir kuriomis Sąjungos įmonėms užtikrinamos vienodos sąlygos ir sąžininga konkurencija;

- (7) fondu EDVF+ labai intensyviai naudojasi Europos investicijų bankas (EIB), Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas (ERPB) ir kitos plėtros finansų įstaigos (PFI) – tai patvirtina 2014–2020 m. ir 2021–2027 m. daugiametėse finansinėse programose numatytų išorės finansavimo priemonių Komisijos vertinimas;
- (8) EDVF+ garantijos aprėptį iki 2027 m. būtų galima padidinti panaudojant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/1601³ nustatyto Europos darnaus vystymosi fondo (EDVF) perteklių ir veiksmingiau naudojant Sąjungos biudžetinę garantiją, t. y. nuo 65 % iki 60 % sumažinti Sąjungos atsakomybę pagal EIB išimtinę specialią investicijų liniją operacijoms, apimančioms šalis, kurios yra valstybinio lygmens garantijos šalys ir nekomercinės žemesnio nei valstybinio lygmens garantijos šalys. Tas atsakomybės sumažinimas įsigaliootų tik iš dalies pakeitus atitinkamą Komisijos ir EIB susitarimą dėl garantijos. Ankstesnių priemonių pertekliaus priskyrimas EDVF+ neturėtų daryti poveikio deryboms dėl laikotarpio po 2027 m. daugiametės finansinės programos;

³ 2017 m. rugsėjo 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1601, kuriuo sukuriamas Europos darnaus vystymosi fondas (EDVF), EDVF garantija ir EDVF garantijų fondas (OL L 249, 2017 9 27, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1601/oj>).

- (9) kad EDVF garantijos perteklius būtų priskirtas EDVF+ atidėjiniams nuo 2024 m. gruodžio 31 d., reikia taikyti nukrypti nuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509⁴ 216 straipsnio 4 dalies a punkto leidžiančią nuostatą;
- (10) siekiant užtikrinti, kad išorės veiksmai būtų subalansuoti, įtraukūs ir atspindėtų platesnius Sąjungos geopolitinius įsipareigojimus, EDVF garantijos perteklius EDVF+ atidėjiniams turėtų būti priskiriamas subalansuotai visų reikalavimus atitinkančių regionų atžvilgiu, kaip įtvirtinta Reglamente (ES) 2021/947 nustatytuose finansiniuose geografinėms programoms skirtuose paketuose, visų pirma minimalias sumas skiriant to reglamento 6 straipsnio 2 dalies a punkte nustatytooms geografinėms programoms;
- (11) kad EDVF+ garantijos išteklius būtų leidžiama naudoti reikalavimams mokėti pagal EDVF garantiją nuo 2024 m. gruodžio 31 d., reikia taikyti nukrypti nuo Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 214 straipsnio 6 dalies a punkto leidžiančią nuostatą;

⁴ 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (OL L, 2024/2509, 2024 9 26, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (12) EIB, ERPB ir DFI gebėjimas veiksmingai panaudoti papildomus išteklius turėtų būti padidintas supaprastinant derinimo operacijų sistemą, konsoliduojant susitarimus dėl garantijų ir techninės pagalbos su tuo pačiu įgyvendinančiuoju partneriu ir sumažinant finansinės atskaitomybės periodiškumą nuo pareigos teikti ataskaitas kas ketvirtį iki pareigos teikti ataskaitas du kartus per metus. Supaprastinimas yra labai svarbus siekiant sutelkti privačiojo sektoriaus investicijas dideliu mastu, padidinti Sąjungos lėšų svorto poveikį ir sukurti nuspėjamą aplinką privatiems partneriams, norintiems bendrai investuoti į darnų vystymąsi;
- (13) be to, siekiant supaprastinti sistemą, reikėtų panaikinti įgyvendinančiųjų partnerių pareigą atlikti informacijos apie atskiras operacijas pagal susitarimus dėl garantijų, kurią įgyvendinantieji partneriai turi pateikti savo metinėse ataskaitose Komisijai, auditą, nes jo nereikalaujama pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509;
- (14) be veiksmingumo ir supaprastinimo, turėtų būti užtikrinamas ir tinkamas skaidrumas ir atskaitomybė, laikantis Komisijos ataskaitų biudžeto valdymo institucijai teikimo pareigų pagal Reglamento (ES) 2021/947 41 straipsnio 7 dalį, įskaitant aiškią informaciją apie EDVF ir EDVF+ veiklos rezultatus, lėšų svorto poveikį, lėšų paskirstymą programoms ir projektams, visą nustatytą perteklių ir deficitą, bet kokio pertekliaus kilmę ir siūlomas perskirstyti sumas. Komisija turėtų teikti aiškias ir reguliarias EDVF+ operacijų papildomumo ataskaitas, įskaitant duomenis, patvirtinančius, kad remiamų portfelių rizikos profilis yra didesnis nei panaši įprastinė įgyvendinančiųjų partnerių investicinė veikla;

- (15) kadangi šio reglamento tikslų, t. y. stiprinti Sąjungos angažavimąsi šalyse partnerėse ir mažinti pernelyg didelę jos išorės priklausomybę, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl veiksmo masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi ES sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina tiems tikslams pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I straipsnis
Reglamento (ES) 2021/947 daliniai pakeitimai

Reglamentas (ES) 2021/947 iš dalies keičiamas taip:

1) 30 straipsnio 4 dalis iš dalies keičiama taip:

„4. Nukrypstant nuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509*212 straipsnio 3 dalies, grąžinimai ir iš šiuo reglamentu nustatytos finansinės priemonės gautos pajamos priskiriami kilmės biudžeto eilutėms, atėmus valdymo sąnaudas ir mokesčius.

Nukrypstant nuo Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 216 straipsnio 4 dalies a punkto, bet koks EDVF garantijai pagal Reglamentą (ES) 2017/1601 skirtų atidėjinių perteklius, apie kurį pranešta 2025, 2026 ir 2027 m. prie biudžeto projekto pridėtame darbiniam dokumente pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 41 straipsnio 5 dalies h punktą, naudojamas atidėjiniams, skirtiems iš EDVF+ remiamai biudžeto garantijai, sudaryti.

Šios dalies pirmoje ir antroje pastraipose nurodyti išteklių sudaro vidaus asignuotąsias įplaukas, kaip tai suprantama Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 21 straipsnio 5 dalyje.

* 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (OL L, 2024/2509, 2024 9 26, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).“;

2) 31 straipsnio 8 dalis papildoma šia pastraipa:

„Nukrypstant nuo Reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509 214 straipsnio 6 dalies, EDVF+ ištekliai, susiję su atidėjimais, skirtais iš EDVF+ remiamai ir Reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509 214 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos b ir d punktuose nurodytai biudžeto garantijai, naudojami 10 mln. EUR viršijantiems 2025, 2026 ir 2027 m. pareikštiems reikalavimams mokėti pagal EDVF garantiją.“;

3) 36 straipsnio 1 dalies antra pastraipa pakeičiama taip:

„EIB turi išimtinumą operacijų su valstybinio lygmens garantijos šalimis ir nekomercinėmis žemesnio nei valstybinio lygmens garantijos šalimis pagal išimtinę specialią investicijų liniją. Pagal išimtinę specialią investicijų liniją nuosavų išteklių įnašas suprantamas kaip likutinės rizikos prisiėmimas, o ES garantija dengiama 60 % bendros išmokėtos ir pagal EIB finansavimo operacijas garantuotos sumos, atėmus kompensuotas sumas ir pridėjus visas susijusias sumas.“;

4) 38 straipsnio 6 dalis išbraukiama.

2 straipsnis
Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre

Europos Parlamento vardu
Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas